

SOSIALURIN

Nr. 65
Leygardagin
23. oktober 1976
49. árgangur
Leysasøla 2,00 kr.

frælsi
javnaður
brøðralag

Doktararitgerð um føroyskar setningar

Svenska kvinnan Carin Sandquist er í Føroyum í hesum døgum og savnar tilfar til eina doktararitgerð um setningar í føroyskum skriftmáli. Serliga arbeiddir hon við eykasetningunum.

Carin Sandquist fekk áhuga fyri føroyskum máli og bókmentum, tá hon lutók á einum norðurlandskum summarskeiði í máli og bókmentum á Fróðskaparsetrinum í 1972. Hugsakotið til hetta heldur sjáldsama evnið fekk hon frá Hagstrøm, ið er professari á fróðskaparsetrinum.

Saman við einum øðrum lesandi á universitetinum í Lund arbeiddir hon við einum projekti um føroyska setningsuppbyggjan, men tey gera kortini hver sína sjálvstøðugu uppgávu.

Fagrar bókmentir og bløð

Carin Sandquist var í vikuni á Sosialinum og spurdi um ymiskt blaðnum viðvíkjandi. Hon hevur síðan tíðliga í vár fingið Sosialin, Dimmalætting og 14. September.

Umframt at arbeiða við hesum trimum føroysku bløðunum, hevur hon eisini arbeitt við bókum av seks skaldum. Skóldini hon hevur arbeitt við eru: Heðin Brú, Jens Pauli Heinesen, Karsten Hoydal, Martin Joensen, H. M. Ejdesgaard og Hans Dalsgaard.

Enn hevur Carin Sandquist mest givið frá sær oddagreinarnar, men skal lesa og arbeiða við líka stóra mongd av vanligum tíðindum. Endamálið er at samanberta tey ymisku skrivandi.

Carin Sandquist veit ikki við vissu, nær doktararitgerðin verður liðug, men roknað við einum til tveimum árum.

Upplæstrarkvøld mánakvøldið

Mánakvøldið kl. 20 hevur danski sjónleikarin, Ebbe Rode, upplæstrarkvøld í Kommunuskúlahøllini í Havn.

Tað er Amnesty International, Føroya deild, sum skipar fyri. Átgongupeningur 20 kr.

Telefonóskilið versnar — byggiloyvið aftur útsett

Samráðingar verða millum landsstýrið, Tórshavnar býráð, telefonverkið og meinigheitshúsið um umstøðurnar hjá telefonverkinum at útbyggja
Sólbjörn Jacobsen: — Býráðið hevur einki skilt av øllum

Tað verður eingin støða tikin til spurningin, hvørt telefonverkið skal fáa byggiloyvið, fyrr enn samráðingar hava verið millum landsstýrið, Tórshavnar býráð, telefonverkið og stýrið fyri meinigheitshúsið. Hesar samráðingar verða hósdagin 28. oktober.

Tað var Petur Christiansen, býráðsformaður, sum avgjordi hetta á býráðsfundi hóskvøldið undir viðgerðini av eini tilráðing frá byggiloyvi og býarskipanarnevndini viðvíkjandi einum byggiloyvi til telefonverkið.

Til fundin hóskvøldið hevði ein meiriluti í byggiloyvi og býarskipanarnevndini, Sofus Sivertsen, Heini Olsen og Eliesar Arge, tilráðing um, at arbeitt verður fyri, at telefonverkið verður flutt úr miðbýnum.

Ein annar minniluti, Leivur Johannesen og Petur í Gong, vísa til skriv og frágreiðingar frá telefonverkinum og mælti til býráðnum at arbeiða fyri, at

telefonverkið fær umstøður at byggja á grannaognini eystan fyri Tinghúsvegin.

Telefonóskil

Undir orðskiftinum segði Heðin Mortensen, at telefonóskilið í býnum er stórt, og at nakad má gerast. Hann segði, at telefonverkið fær ikki loyvi til at byggja upp á núverandi bygning, og Heðin Mortensen mælti tí til, at verkið fær byggiloyvi á grannaognini eystanfyri.

Tað hendir neyvan í bræði, at telefonverkið fer úr býnum, tí stórar fyrireikingar mugu gerast. Nærum hvor gota má gravast uppáttur, har sum kaðalir liggja, og tað fer, at kosta nógvan pening, segði Heðin Mortensen, sum tók undir við, at telefonverkið í framtíðini verður lagt út um býin.

Finnur Johansen tók undir við, at tað verður kostnaðarmikið at flyta telefonverkið út um býin, men annars helt hann, at

fleiri ógreiddir spurningar í málinum mugu loysast fyrst.

— Býráðið má fyrst av øllum fáa hendur á grannaognina eystan fyri Tinghúsvegin, sum meinigheitshúsið eigur, áðrenn støða kann takast, segði Finnur Johansen. Hann helt, at ein treyt fyri bygging á grannaognini má vera, at telefonverkið byggir ein hóskandi bygning á økinum.

við, men mælti til, at telefonhúsið, sum hann segði vera eitt skrimsl, verður tikið burtur, og nýtt lógtingshús bygt á økinum har.

Heini Olsen helt annars, at málið er ov stórt hjá einum býráð at viðgera.

Olavur Michelsen mælti til, at biðað verður við stóðutakan í málinum, til samráðingarnar

Svenn á Grundini, gamal telefonmaður, kann av góðum grundum halda fyri oyruni. Telefonverkið hevur í samfull átta ár søkt um óki at byggja á, men einki svar fingið

Lógtingslóg

Kjartan Mohr helt, at málið er so umfatandi, at lógtingið eigur at taka stóðu til tað.

— Tað er neyðugt at víðka ræsurarnar hjá telefonverkinum, men málið er av einum alikum slag, at tað eigur at verða víðgjort í lógtinginum, segði Kjartan Mohr, sum segði seg verða sinnaðan at reisa tað í tinginum. Kjartan Mohr segði seg vera imóti, at ein »amerikanskur« bygningur verður settur á grannaognina eystanfyri og gjørdi greitt, at hann fór ikki at atkvøða fyri nakrari tilráðing í málinum.

Petur Christiansen mælti til at geva telefonverkinum byggiloyvi eystan fyri grannaognina. — Óskilið á telefonini er so mikið stórt, at tað er vandi fyri, at hon brennur saman fyrsta dagin, segði Petur Christiansen, sum upplýsti frá telefonverkinum, at ein flyting út um býin fer at kosta einar 30 mill. kr. í dagsprisi, og at flytingin kemur at taka eini 4–5 ár.

Martin Petersen helt, at tá nýtt lógtingshús verður bygt, verður pláss hjá telefonverkinum at byggja á økinum, har lógtingshúsið nú stendur. Hesar tók Heini Olsen ikki undir

millum telefonverkið og býráðið eru loknar.

Brøv á veg

Petur Christiansen, býráðsformaður, upplýsti, at brøv eru á veg til býráðið við ynskjunum um, at samráðingar verða millum landsstýrið, býráðið og telefonverkið og meinigheitshúsið um málið. Hann avgjordi tí at útseta málið til hesar samráðingar eru loknar.

Einki skilt

Sólbjörn Jacobsen, tekniskur stjóri á telefonverkinum, sigur í einari viðmerking:

— Býráðið hevur einki skilt enn. Vit hava søkt um eitt óki í átta ár. Telefonverkið hevur greitt býráðnum frá, hvat tað kemur at kosta eyka, um verkið skal flytast út úr býnum. Og tað tykjust Heini Olsen og aðrir ikki at hava skilt. Tað er rætt, at meinigheitshúsið stendur sum ánarí av ognini eystanfyri, men telefonverkið hevur tikið upp samráðingar við meinigheitshúsið um málið. Nú er so avtalað fundur millum telefonverkið, landsstýrið, meinigheitshúsið og býráðið, og eg vóni, at gongd nú kemur á, sigur Sólbjörn

Útflutningurin vaksir við 38%

Nýggjastu hagtølini frá Føroya Fiskasølu vísa, at føroyski útflutningurin av fiskavörum er vaksin við 38,7 prosentum fyrstu nýggju mánaðirnar í ár í mun til sama tíðarskeið seinasta ár.

Hetta er í krónum, meðan nogdin bert er vaksin við 8,2 prosentum. Tað tyðir uppá, at prisirnir eru hækkaðir rættiliga nógv.

Samlaði útflutningurin av saltfiski, frystum- og sildavörum er tilsamans 296 mill. kr. í móti 213 mill. kr. í 1975. Í nogd er ein hækking uppá 3.000 tons farin fram.

Av frystum vörum er flutt út fyri 149 mill. kr. Tonsa-

talið er 17.000. Í fjór vóru 15.000 tons útflutt fyri 81 mill. kr.

Samlaði útflutningurin av sildavörum er um 10 mill. kr. Tað eru góð 3.000 tons flutt út.

Útflutningsvirði av saltfiski er 135 mill. kr. í móti 123 mill. kr. í 1975. Nogdin av saltfiski er nokurlunda tann sama sum í fjór — um 16.000 tons.

Útflutningurin av rækjum er eisini vaksin munandi — úr 23 upp í 45 mill. kr. Í tonsum er ein hækking farin fram úr knappliga trimum túsund tonsum til góð fimm túsund tons.